

Hjemmet og freden

Taler

Carl Joachim Hambro

Dato

10 mars 1936

Sted

NRK

Omstendigheter

De Nordiske husmødres dag

1 Det er under en tung himmel og mot en mørk horisont Nordens husmødre feirer sin dag i år; og naturlig og riktig er det at den tanke husmorforbundets styre har ønsket skulde stå i forgrunden i de tituseners sind i dag, er hjemmet og freden.

5

Hjemmet og freden - de to ord er uløselig knyttet sammen for tanken og fantasien; to endemål for den enkeltes og for folkenes længsel, to utgangspunkter for al kultur.

10 Men som hjemmet ikke bare er fire vegger og et husly, men er ånd, er varme, er åpne sind og hjerter - så er også freden noget positivt og betyr ikke bare at statene ikke er i aktiv krigstilstand. Også fred er varme og åpenhet, fred er en åndsform.

15 Ser vi utover verden i dag, møter blikket krig - og ikke fred - utenfor Nordens lande som er åpent vendt mot hverandre. - Vi ser grænser som er spærret; vi ser rustninger, vi ser mistro, hat, frygt, sindene væbnet mot hverandre.

20 Nordens husmorforbund blev stiftet i Oslo 1919, da verden efter mere end fire års krig trodde på freden og fredens sammenslutninger, på en ny tid og en ny politikk, på Folkenes Forbund og statenes nedrustning. Forventninger er falmet, håb er visnet siden da; den åpne fred mellem folkene synes længere borte end nogensinde uten netop i disse landene; og kan hände - nei sikkert - har Nordens husmorforbund sin andel i æren for at venskapet mellem Nordens folk er mere
25 levende end det nogen gang har været.

Og kan hände - når venskapet tvers over de geografiske grænser ikke er så

30 levende andre steder - har det sin årsak i at husmødrene, at hjemmene ikke var
med. Kan hende man bygget for stort og for høit på en altfor svag grundmur. -
Freden grundlægges ikke ved rådsbordene, men i hjemmene. Regjeringene kan
ikke skape en ny mentalitet i folkene; det er ikke en regjering som kan gjøres på
ett år eller på femten år på noget magtsprog. Fredens mentalitet må komme som
35 frugten av en stille vekst som begynner i hjemmene og utgår fra hjemmene
gjennom deres naturlige og umerklige indflydelse hver dag.

Aldrig har der været mere behov for den end i dag. Aldrig har verden trængt mer
sært den stille, selvfølgelige organiske påvirkning fra hjemmene og i hjemmene;
det opbygningsarbeidet i det underbevisste som alene kan gjøres i hjemmets
40 fred.

Grundlaget for vor livsindstilling, bundfarven i sindets væv bærer vi alle med fra
hjemmet - spirene til væbning eller avvæbning. Hjemmenes tone blir landets
tone; den instinktive lukkethet eller åpenhet for indtryk og mennesker -
45 hjemmene bestemmer den; fordragelighet mot andre nationer, mot andre racer,
tillid, velvilje, kjærlighet. Vet husmødrene hvorvidt deres magt når, hvor stort
deres ansvar er? De forvalter ikke bare mere end 75 procent av al arbeidsindtægt
i landet - de forvalter også, og det er endnu viktigere, henved 100 procent av
folkets tilvekst, av det levende menneskemateriel som avgjør vore landes fremtid
50 og er med og bestemmer Europas skjæbne.

Hvert enkelt hjem gjør i det lille en innsats for freden; for freden mellom
klasserne, freden mellom landerne. Mildhet, mennesklighet, forståelse i
hjemmets atmosfære, appell til det gode og sunde, det retskafne og retfærdige
55 bygger langsomt op fra selve grunnfjeldet de fundamentet fremtidens fredsværk
skal hvile på.

Bare én ting kan føre frem mot lysere tider og lysere tanker, til sindenes
avvæbning og landenes nedrustning - det er den enkeltes og hver enkelts følelse
60 av ansvar og meddelagtighet.

Hvert hjem er et centrum for ansvar. Og de 1600 foreninger som til sammen
utgjør Nordens husmorforbund, representerer et nettverk av indflytelser så langt
rækkende at det vanskelig kan måles. Er det individer som føler meddelagtighet i
65 det som sker i tiden, som går ut fra disse tusener av hjem, vil hordeinstinktene,
vil massepsykosen ikke kunne besette folkene og skylle dem viljeløst frem mot

voldsavgjørelser i massens, i racens, i solidaritetens navn.

70 Her trænges kolde hoder, heter det i alle landes aviser i disse dager. Kolde hoder er ikke nok. Her trænges varme viljer, her trænges åpne sind, her trænges den forstående hensynsfuldhet og hjelpsomhet som skulde være hjemmets gave, den harmoniske balance mellom trangen til at gi og viljen til at ta imot som prærer det gode hjem.

75

Ingen andre kan fremme fredens sak. Kan fremme det internationale samarbeidets sak som husmødrene kan gjøre det. Det står til dem at gjøre dette samarbeidet og troen på at det er mulig, det står til dem at gjøre fredstilstanden så ubevisst selvfølgelig i ethvert sind - at spot, at mistillit, at tale om at dette
80 ligger utenfor enhver virkelighet virker som sykdomsfænomener som har krav på medynk og ikke som verdslig visdom som kan fordre at respekteres.

Fremtidsmusikens toner bestemmes i de tusen hjem. Magter de sin opgave, ser husmødrene helt ut hvad deres gjerning kan bety, vil utviklingen gå mot
85 harmoni og samspill. Åpne hjem og åpne hjerter i hjemmene, utstrakte hender, hjelpende tanker - og verden er frelst. En del av den store kamp utspilles i hvert hjem; hver husmor har sit avsnit av fremtidsfronten at forsvare. Svinger hun, økes krigsfaren mennesker og lande imellem; seirer hun, har hun været med på at føre os alle fremover mot det store mål: Fred på jorden og i menneskene en
90 velbehagelighet.

Kilde

C.J Hambro: Taler i tiden. Oslo, 1936.

95

Emner

Radiotale

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/hjemmet-og-freden>

100

105